

The logo for AST, consisting of the letters 'A', 'S', and 'T' in a stylized, white, outlined font. The 'A' and 'S' are connected, and the 'T' is separate. The background of the entire page is a photograph of a power substation at night, with several high-voltage pylons and power lines silhouetted against a dark sky. A bright light source, possibly the sun or moon, is visible on the left, creating a lens flare effect. In the foreground, there are blurred light trails from a moving vehicle, primarily in shades of red and orange, suggesting a long-exposure shot. A concrete wall and some streetlights are also visible in the lower part of the image.

AST

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021–2030

SATURS

1.	PLĀNA IZSTRĀDES PAMATOJUMS	3
2.	ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS RAKSTUROJUMS	4
3.	ĢENERĒJOŠO AVOTU ATTĪSTĪBAS UN ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS BILANCES PROGNOZE	6
4.	PĀRVADES SISTĒMAS INFRASTRUKTŪRA, KAS NEPIECIEŠAMA STARPVALSTU SAVIENOJUMU JAUDAS PALIELINĀŠANAI UN SISTĒMAS DROŠUMAM	7
	4.1. Projekti realizācijā	8
	4.2. Projekti, kuru realizāciju nepieciešams sākt tuvāko trīs gadu laikā	18
	4.3. Pārējie 330/110 kV tīkla attīstības projekti 10 gadiem	20
	4.4. Procesi, kuri ietekmē vai var ietekmēt attīstības plānā iekļauto projektu realizāciju	25
5.	IETEKME UZ PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMA TARIFU	28
6.	PIELIKUMI	31

1.

PLĀNA IZSTRĀDES PAMATOJUMS

Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas 10 gadu attīstības plāns izstrādāts saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2011. gada 23. novembra lēmumu Nr. 1/28 apstiprinātajiem noteikumiem “Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu”.

2.

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS RAKSTUROJUMS

Apakšstaciju, autotransformatoru un transformatoru skaits un uzstādītās jaudas, 2020. gada 1. janvāris:

1. tabula

Augstākais spriegums (kV)	Apakšstaciju skaits (gab.)	Autotransformatoru un transformatoru skaits (gab.)	Uzstādītā jauda (MVA)
330 kV	17	27	4075
110 kV	123	248	5263,7
KOPĀ	140	275	9338,7

Elektropārvades līniju garums (līnijas garums pa ķēdi), 2020. gada 1. janvāris:

2. tabula

Augstākais spriegums (kV)	Gaisvadu un kabeļu EPL (km)
330 kV	1552,99
No tām kabeļu	17,28
110 kV	3870,91
No tām kabeļu	81,76
KOPĀ	5423,90

3.

ĢENERĒJOŠO AVOTU ATTĪSTĪBAS UN ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS BILANCES PROGNOZE

Izstrādājot plānu, AS “Augstsprieguma tīkls” atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2011. gada 23. novembra “Noteikumu par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” 3. punktam ir ņēmis vērā secinājumus un informāciju, tostarp ģenerējošo avotu attīstības un elektroenerģijas pārvades sistēmas jaudas pietiekamības prognozes, kas ietvertas pārvades sistēmas operatora 2019. gada ikgadējā novērtējuma ziņojumā, kuru pārvades sistēmas operators sagatavo atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 322 “Noteikumi par pārvades sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu”.

4.

**PĀRVADES
SISTĒMAS
INFRASTRUKTŪRA,
KAS NEPIECIEŠAMA
STARPVALSTU
SAVIENOJUMU
JAUDAS
PALIELINĀŠANAI
UN SISTĒMAS
DROŠUMAM**

4.1.

PROJEKTI REALIZĀCIJĀ

4.1.1.

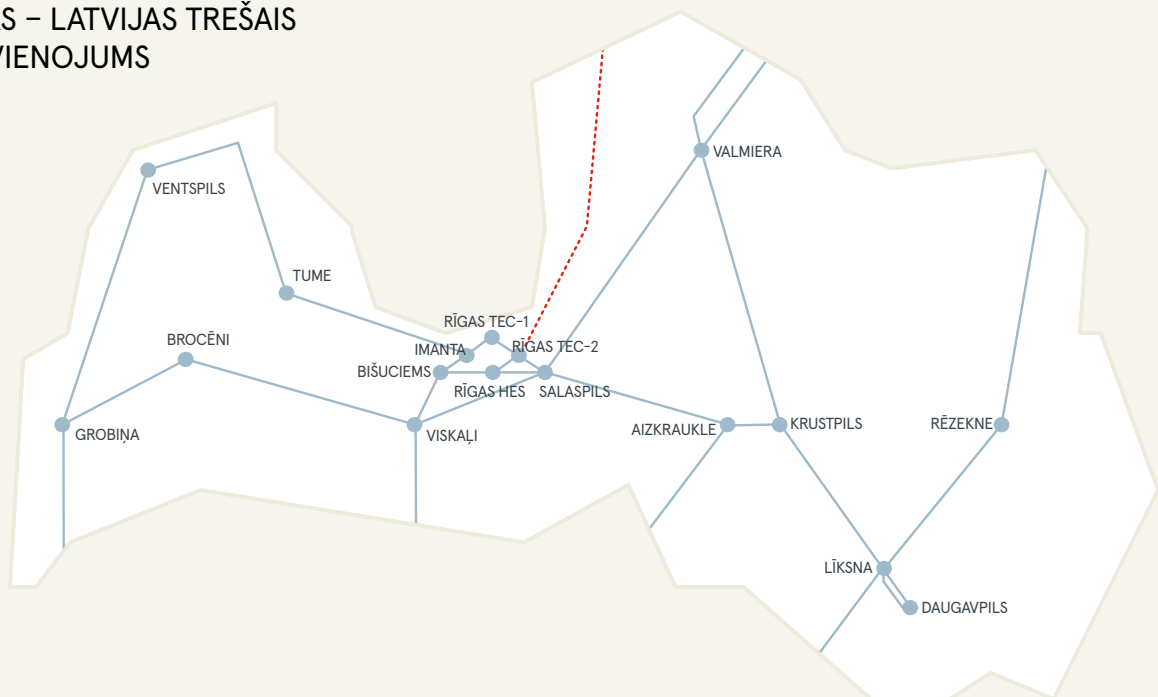
IGAUNIJAS – LATVIJAS TREŠAIS 330 KV STARPSAVIENOJUMS

Projekts nepieciešams, lai palielinātu esošo pārva-
des jaudu starp Igauniju un Latviju, nodrošinātu Bal-
tijas elektroenerģijas tirgus integrāciju kopējā Eiropas
elektroenerģijas tirgū, izveidotu efektīvu un drošu
tranzīta koridoru cauri Baltijas elektroenerģijas sistē-

mām no ziemeļiem uz dienvidiem, palielinātu elektro-
apgādes drošumu šķērsgrīzumā starp Igauniju un
Latviju, kā arī radītu nepieciešamo infrastruktūru Bal-
tijas valstu veiksmīgai sinhronizācijai ar kontinentālo
Eiropu.

1. attēls

IGAUNIJAS – LATVIJAS TREŠAIS STARPSAVIENOJUMS

Projektā plānots izbūvēt 330 kV gaisvadu augstsprieguma elektrolīniju ar kopējo garumu Latvijas un Igaunijas teritorijā ap 210 km starp 330 kV apakšstacijām Kilingi-Nomme Igaunijā un Rīgas TEC-2 Latvijā (1. att.). 2016. gadā augustā projektam ir pabeigta ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūra Latvijas teritorijā, kurā noteikts, ka jaunā pārvades līnija Latvijā tiks izbūvēta pārsvarā pa jau eksistējošām 110 kV elektropārvades līniju trasēm, kā arī posmā Saulkrasti-Rīga kopējā koridorā ar Eiropas platuma sliežu dzelzceļu "Rail Baltica".

Tāpat projektā plānots paplašināt esošo 330 kV sadalni apakšstacijā Rīgas TEC-2, uzstādot tajā divu jaunu 330 kV pievienojumu iekārtas, ieskaitot releju aizsardzības iekārtas un dispečervadības iekārtas – jaunās līnijas pieslēgšanai, kā arī šīs līnijas un elektroenerģijas pārvades sistēmas ģenerētās reaktīvās jaudas kompensējošo iekārtu pieslēgšanai. Reaktīvās jaudas kompensēšanai plānots uzstādīt 330 kV regulējamu 120 MVar šunta reaktoru.

Ņemot vērā projekta nozīmīgumu ne tikai Latvijai un Igaunijai, bet arī visam Baltijas jūras reģionam, 2016. gada 24. augustā ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 480 "Igaunijas – Latvijas trešā 330 kV starpsavienojuma" projektam ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss. Projekts iekļauts Eiropas Savienības otrajā kopējo interešu projektu sarakstā, kas 2015. gada 18. novembrī apstiprināts ar Eiropas

Komisijas Regulu Nr. 2016/89, trešajā kopējo interešu projektu sarakstā, kas 2017. gada 23. novembrī apstiprināts ar Eiropas Komisijas Regulu Nr. 2018/540, un ceturtajā kopējo interešu projektu sarakstā, kas 2019. gada 31. oktobrī apstiprināts ar Eiropas Komisijas Regulu Nr. 2020/389.

Projekta realizācijai 2018. gada 1. februārī noslēgts līgums ar būvuzņēmēju "EE-LV Interconnection" par 330 kV līnijas izbūvi Latvijas teritorijā, kā arī 2018. gada 13. jūnijā noslēgts līgums ar būvuzņēmēju "Empower Latvija" par 330 kV apakšstacijas Rīgas TEC-2 paplašināšanu. 2018. gada februārī ir sākta elektropārvades līnijas projektēšana, un 2019. gada 11. februārī ir sākti elektropārvades līnijas izbūves darbi.

Igaunijas – Latvijas trešā starpsavienojuma izbūve paredzēta līdz 2020. gada beigām nodošana ekspluatācijā līdz 2021. gada vidum.

PROJEKTA IEGUVUMI

Visām Baltijas jūras reģiona valstīm (Somija, Zviedrija, Norvēģija, Dānija, Vācija, Polija, Lietuva, Latvija un Igaunija) ir sociāli ekonomiskie ieguvumi no projektu kopas "Igaunijas – Latvijas trešais starpsavienojums" īstenošanas. Šādi rezultāti ir redzami Eiropas 10 gadu

attīstības plānā izmaksu un ieguvumu veiktajā analīzē, un piedāvātais projekts ir būtisks priekšnoteikums Baltijas valstu elektroenerģijas tirgu integrācijai kopējā Eiropas tirgū, elektroenerģijas transporta koridorā no Ziemeļvalstīm uz kontinentālo Eiropu, kā arī viens no būtiskākajiem projektiem Baltijas valstu drošai un stabilai sinhronizācijai ar kontinentālo Eiropu.

Plānotos Latvijas ieguvumus no projekta īstenošanas veido patērētāju sociāli ekonomiskie ieguvumi no lētākas Ziemeļvalstu elektroenerģijas, kā arī ieguvumi no AER saražotās elektroenerģijas, samazinoties CO₂ izmešiem.

FINANSĒJUMS

Projektam ir piesaistīts Eiropas Savienības līdzfinansējums, uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi, kā arī elektroenerģijas sistēmas īpašnieka finansējums.

2014. gada 21. novembrī Igaunijas – Latvijas projektu kopai ir piešķirts Eiropas līdzfinansējums 112,3 miljonu EUR apmērā, kas ir 65% no attiecināmām plānotām projekta izmaksām. No tiem 63,38 miljoni EUR tiek piešķirti Latvijai un 48,921 miljoni EUR – Igaunijai. 2015. gada 13. maijā parakstīts Granta līgums Nr. INEA/CEF/ENER/M2014/0029 starp projekta virzītājiem Latvijā un Igaunijā un Eiropas tīkla inovācijas un izpildaģentūru par piešķirtā līdzfinansējuma izmantošanas nosacījumiem Igaunijas – Latvijas trešā starpsavienojuma īstenošanas ietvaros.

Ņemot vērā iepriekš pieņemtos Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumus un ievērojot Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes Regulas Nr. 714/2009 “Par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu” 16. panta nosacījumus, projekta finansēšanai plānots novirzīt uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus 30,57 miljonu EUR apmērā.

Ievērojot iepriekš minēto, projekta kopējo izmaksu finansējuma orientējošais procentuālais sadalījums 2020. gada maijā ir – 62% tiek finansēti no Eiropas Savienības līdzfinansējuma, 37% tiek finansēti no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem, 1% finansē elektroenerģijas sistēmas īpašnieks. Finansējuma procentuālais īpatsvars, pārslodzes maksas ieņēmumu apjoms var mainīties, mainoties projekta kopējām faktiskajām izmaksām.

Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas, kas apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2015. gada 26. februāra lēmumu Nr. 1/6, 2.8. un 20. punktu pamatlīdzekļu vērtības daļa, kas finansēta no Eiropas Savienības finanšu atbalsta, kā arī no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauta elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2014. gada 23. aprīļa lēmumu Nr. 90 projekta īstenošanas rezultātā ietekme uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem nedrīkst pārsniegt 3 procentus.

4.1.2.

BALTIJAS ELEKTROENERĢIJAS SISTĒMU SINHRONIZĀCIJAS PROJEKTS

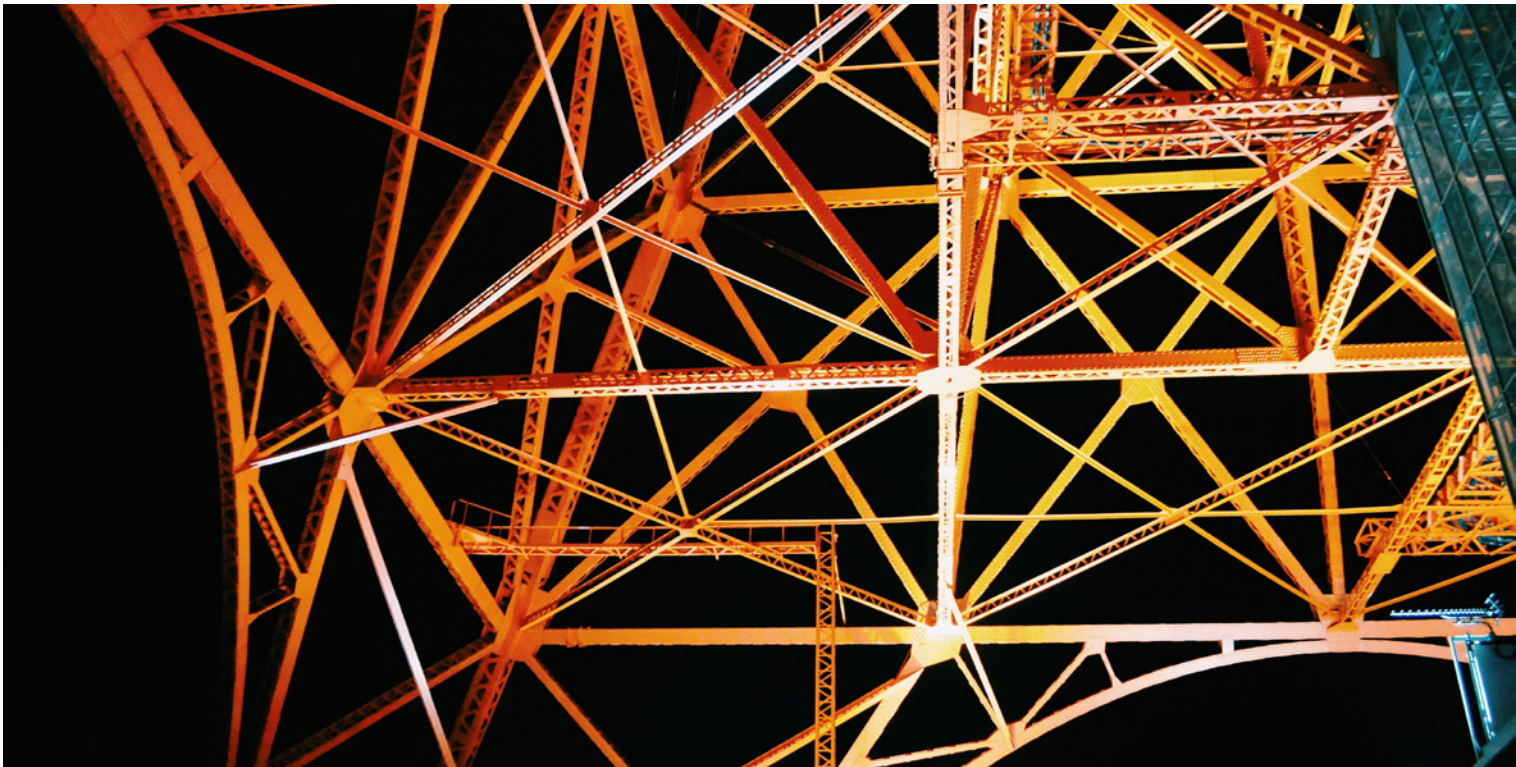
Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu sinhronizācijas projekta ar kontinentālo Eiropu pirmsākumi ir meklējami 2007. gadā. Kopš tā laika Baltijas valstu PSO sadarbībā ar enerģētikas nozares konsultantiem veica vairākas izpētes, lai pārliecināties par projekta tehnisko un ekonomisko iespējamību. Sinhronizācijas projekts ir viens no Eiropas stratēģiskajiem projektiem un 2018. gadā pēc dinamiskās stabilitātes, un frekvences stabilitātes izpētēm 28. jūnijā starp Eiropas Komisiju, Baltijas un Polijas valstīm tika parakstīta politiskā ceļa karte, kurā tika apstiprināts sinhronizācijas scenārijs starp Poliju un Lietuvu ar maiņstrāvas un līdzstrāvas starpsavienojumiem.

2018. gada 19. septembrī Baltijas valstu PSO iesniedza pieteikumu Polijas PSO par kontinentālās Eiropas sinhronās zonas paplašināšanu ar Baltijas valstīm, 21. septembrī Polijas PSO iesniedza pieteikumu par kontinentālās Eiropas sinhronās zonas paplašināšanu ar Baltijas valstīm kontinentālās Eiropas reģionālajai grupai.

Pēc 2018. gada izpētēm kļuva skaidrs par nepieciešamajiem pasākumiem, kas jāīsteno līdz 2025. gadam, kad ir paredzēta Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu un desinhronizācija ar Krievijas apvienoto sistēmu.

2019. gada 27. maijā ir stājies spēkā līgums par Baltijas valstu pievienošanu kontinentālās Eiropas elektrotīklu sinhronas darbības zonai, kā arī līguma pielikums par īstenojamo tehnisko pasākumu kopumu sinhrona darba sākšanai. Nepieciešamo tehnisko pasākumu saraksts, kas Baltijas valstīm jāīsteno līdz 2025. gadam, paredz izbūvēt vai rekonstruēt nepieciešamo infrastruktūru, kā arī nodrošināt pasākumus inerces nepieciešamajam apjomam un frekvences regulēšanai Baltijas valstu sinhronizācijai ar kontinentālo Eiropu un desinhronizācijai ar Krievijas apvienoto sistēmu.

Sinhronizācijas projektu paredzēts īstenot divās fāzēs.

BALTIJAS SINHRONIZĀCIJAS PROJEKTA 1. FĀZE

Pirmajā fāzē ir paredzēta Baltijas valstu elektropār-
vades tīkla pastiprināšana, pirmo daļu iekārtas uzstā-
dīšana, kas nodrošinās nepieciešamo inerces apjomu
un frekvences regulēšanu un vadību.

Pamatojoties uz 2018. gada 10. oktobra Baltijas val-
stu PSO iesniegto sinhronizācijas projekta 1. fāzes
līdzfinansējuma pieteikumu Eiropas inovācijas un
tīkla izpildaģentūrai, 2019. gada 23. janvārī Baltijas
sinhronizācijas projektam tika piešķirts 75% līdz-
finansējums no Eiropas infrastruktūras savienošanas
instrumenta (CEF – *Connecting Europe Facility*) lī-
dzekļiem.

2019. gadā 19. martā parakstīts Granta līgums starp
projekta virzītājiem Baltijas valstu PSO un Eiropas
tīkla inovācijas un izpildaģentūru par piešķirtā līdz-
finansējuma izmantošanas nosacījumiem Baltijas
valstu sinhronizācijas 1. fāzes īstenošanas ietvaros.

Latvijā sinhronizācijas
projekta 1. fāzē ir
paredzēta divu esošo
Igaunijas – Latvijas
starspavienojumu
Valmiera–Tartu un
Valmiera–Tsirgulina
pārbūve, kā arī papildu
iekārtas uzstādīšana
ENTSO-E identificēto
tehnisko prasību
īstenošanai.

4.1.2.1.

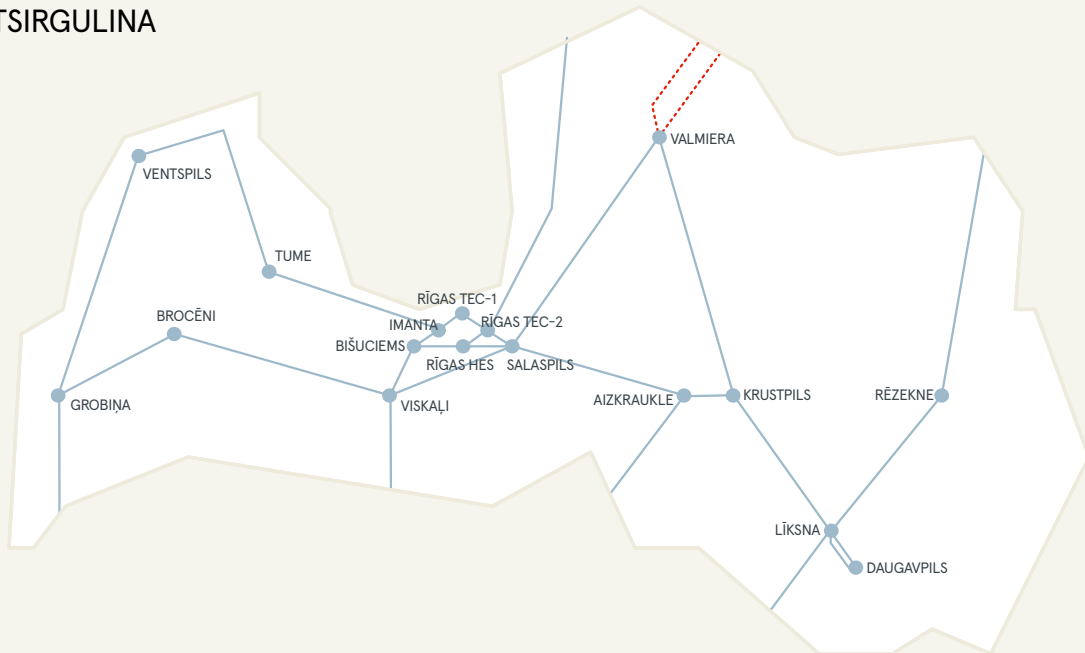
ESOŠO 330 kV STARPSAVIENOJUMU VALMIERA (LV)–TARTU (EE) UN VALMIERA (LV)–TSIRGULINA (EE) PĀRBŪVE

Abas 330 kV līnijas Valmiera (LV)–Tartu (EE) un Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE) (2. att.) ir būvētas pagājušā gadsimta 60. un 70. gados, un tās vairs neatbilst mūsdienu ekspluatācijas prasībām, piemēram, caurlaides spējas atšķirības ziemas un vasaras sezonā traucē optimālu un efektīvu elektroenerģijas tirgus darbību. Līdz ar to šīs līnijas būs aizstātas ar jaunām, paaugstinātās caurlaides spējas līnijām, lai nodrošinātu augstāku summāro caurlaides spēju Baltijas reģionā ziemeļu – dienvidu virzienā, kā arī palielinot Latvijas un Baltijas

elektropārvades tīkla caurlaides spēju un līdz ar to elektroapgādes drošumu turpmākai Baltijas valstu sinhronizācijai ar kontinentālās Eiropas elektropārvades tīkliem. Tā kā Igaunijas PSO sinhronizācijas projekta 1. fāzē plāno rekonstruēt arī elektropārvades līnijas līdz Narvas elektrostacijām, lai nesamazinātu pārvades jaudu elektroenerģijas tirgum, Latvijas un Igaunijas PSO plāno pārbūvēt esošās līnijas, un 2018. gadā pavasarī AST un “Elering” saskaņoja elektropārvades līniju atslēgšanas grafiku.

2. attēls

VALMIERA–TARTU UN VALMIERA–TSIRGULINA

330 KV ELEKTROPĀRVADES LĪNIJAS VALMIERA (LV)–TARTU (EE) CAURLAIDES SPĒJU PALIELINĀŠANA STARP LATVIJU UN IGAUNIJU.

330 kV elektropārvades līnija Valmiera (LV)–Tartu (EE) izbūvēta pagājušā gadsimta 70. gados (ekspluatācijā nodota 1971. gadā). Līnijas garums Latvijas teritorijā – 48,42 kilometri. Projekts paredz esošās līnijas vadu, izolācijas, piekararmatūras un balstu nomaiņu, lai nodrošinātu līnijas caurlaides spējas palielināšanu no 434 MVA līdz 1200 MVA. Projektu realizēt sākt paredzēts 2020. gadā, veicot būvprojektēšanu. Būvdarbus plānots sākt 2022. gadā. Elektropārvades līnijas nodošana ekspluatācijā paredzēta 2023. gada vidū.

330 KV ELEKTROPĀRVADES LĪNIJAS VALMIERA (LV)–TSIRGULINA (EE) CAURLAIDES SPĒJU PALIELINĀŠANA STARP LATVIJU UN IGAUNIJU.

330 kV elektropārvades līnija Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE) izbūvēta pagājušā gadsimta 50. gados (ekspluatācijā nodota 1960. gadā). Līnijas garums Latvijas teritorijā – 48,47 kilometri. Projekts paredz esošās līnijas vadu, izolācijas, piekararmatūras un balstu nomaiņu, lai nodrošinātu līnijas caurlaides spējas palielināšanu no 434 MVA līdz 1200 MVA. Projekta realizācija paredzēta tūlīt pēc projekta “330 kV elektropārvades līnijas Valmiera (LV)–Tartu (EE) caurlaides spēju palielināšana” realizācijas.

Abi projekti ir iekļauti ceturtajā kopējo interešu projektu sarakstā klasterī “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem”, kas apstiprināts ar Eiropas Komisijas Regulu (2020/89) 2019. gada 31. oktobrī.

2018. gada sākumā abiem projektiem ir veikts sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums, un 2018. gadā 5. martā Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi nepiemērošanu abām līnijām, kā arī izdeva tehniskos noteikumus, kas projekta īstenotājiem jāievēro projekta realizācijas gaitā. 2020. gadā abiem projektiem ir veikta sabiedriskā apspriešana skartajās pašvaldībās Latvijas teritorijā.

PROJEKTA IEGUVUMI

Tā kā abi projekti ir sinhronizācijas projekta 1. fāzes sastāvdaļa, projektu izmaksu un ieguvumu analīze tiek sagatavota sinhronizācijas projekta 1. fāzes investīcijas pieprasījuma sagatavošanas ietvaros, kas 2018. gada 31. maijā tika iesniegts Baltijas valstu regulatīvām iestādēm.

FINANSĒJUMS

Projektus paredzēts realizēt, izmantojot Eiropas Savienības līdzfinansējumu 75% apmērā no attiecināmajām izmaksām, elektroenerģijas sistēmas īpašnieka finansējumu un uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus.

Ņemot vērā iepriekš pieņemtus Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumus un ievērojot Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes Regulas Nr. 714/2009 “Par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu” 16. panta nosacījumus, projekta Valmiera (LV)–Tartu (EE) finansēšanai tiks novirzīti uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi līdz 24% no projekta kopējām izmaksām vai 5,52 miljonu EUR apmērā, projekta Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE) finansēšanai – uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi 5,28 miljonu EUR apmērā.

Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, kas apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2015. gada 26. februāra lēmumu Nr. 1/6, 2.8. un 20. punktu pamatlīdzekļu vērtības daļa, kas finansēta no Eiropas Savienības finanšu atbalsta, kā arī no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauta elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā.

Ievērojot iepriekš minēto, katra projekta attiecināmo izmaksu finansējuma orientējošais procentuālais sadalījums 2020. gada maijā ir – 75% tiek finansēti no Eiropas Savienības līdzfinansējuma, 24% tiek finansēti no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem, 1% finansē elektroenerģijas sistēmas īpašnieks. Finansējuma procentuālais īpatsvars var mainīties, mainoties projekta kopējām faktiskajām izmaksām. Šāds izmaksu sadalījums ir paredzēts 330 kV elektroenerģijas līnijai Valmiera (LV)–Tartu (EE) un Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE) caurlaides spējas palielināšanas projektiem.

4.1.2.2.

IEKĀRTA, KAS NEPIECIEŠAMA BALTIJAS VALSTU DROŠAS UN STABILAS SINHRONIZĀCIJAS NODROŠINĀŠANAI

Viens no svarīgiem uzdevumiem sinhronizācijas sagatavošanas procesā ir Latvijas elektroenerģijas sistēmas primārā frekvences regulēšana, frekvences regulēšanas sistēmas sakārtošana un nepieciešamības gadījumā modernizēšana atbilstoši kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmas prasībām, jo šobrīd frekvences regulēšanu nodrošina Krievijas apvienotā elektroenerģijas sistēma. Papildus tam ir nepieciešams izveidot un modernizēt elektroenerģijas vadības sistēmu un elektropārvades tīkla televadības sistēmu, uzstādot visos svarīgajos objektos jaudas kontroles un vadības iekārtas (PMU – angļiski *phasor measurement units* – un WAMS – angļiski *wide area monitoring system*). Šie pasākumi ir jārealizē līdz 2025. gadam, kad ir plānota Baltijas elektroenerģijas sistēmu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu un desinhronizācija no BRELL loka.

Papildus frekvences regulēšanas pasākumiem, kā jau minēts iepriekš, stabilam elektroenerģijas sistēmas darbam sinhronizācijas režīmā Baltijas valstu PSO kopumā ir jānodrošina 17 100 MWs inerces apjoms 24 stundas diennaktī, attiecīgi Latvijai proporcionāli jānodrošina 5700 MWs. Baltijas sinhronizācijas projekta 1. fāzē ir paredzēta viena aptuveni 200 MVA stacionārā sinhrona kompensatora uzstādīšana, lai šos pakalpojumus nodrošinātu.

Investīcijas šiem pasākumiem Latvijā ir plānotas 32 miljonu EUR apmērā.

FINANSĒJUMS

Projektus paredzēts realizēt, izmantojot Eiropas Savienības līdzfinansējumu 75% apmērā no attiecināmajām izmaksām, elektroenerģijas sistēmas īpašnieka finansējumu un uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus.

Ņemot vērā iepriekš pieņemtos Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumus un ievērojot Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes Regulas Nr. 714/2009 “Par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu” 16. panta nosacījumus, projekta sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegādes un uzstādīšanas finansēšanai tiks novirzīti uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi līdz 24% no projekta kopējām izmaksām vai 7,659 miljonu EUR apmērā.

Ievērojot iepriekš minēto, katra projekta attiecināmo izmaksu finansējuma orientējošais procentuālais sadalījums 2020. gada maijā ir – 75% tiek finansēti no Eiropas Savienības līdzfinansējuma, 24% tiek finansēti no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem, 1% finansē elektroenerģijas sistēmas īpašnieks.

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2018. gada 6. septembra lēmumu Nr. 101 projekta īstenošanas rezultātā ietekme uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem nedrīkst pārsniegt 3 procentus.

4.1.3.

330/110 kV APAKŠSTACIJAS "KRUSTPILS" PĀRBŪVE

Apakšstacija izbūvēta 1959. gadā kā 80 kV apakšstacija, kuru 1960. gadā pārveda uz 110 kV spriegumu, 1964. gadā izbūvēta 330 kV sadales ietaise. 1992. gadā veikta daļēja apakšstacijas pārbūve, uzstādot atsevišķus jaunus elementus (330 kV jaudas slēdžus). Lai samazinātu tehnoloģisko traucējumu risku tik svarīgā elektroenerģijas pārvades sistēmas mezglā, tādējādi palielinot pārvades sistēmas drošumu, plānota šīs apakšstacijas 330 kV sadales ietaise pilnīga pārbūve – izbūvējot 330 kV sadalni divkopņu izpildījumā ar 5 pievienojumiem.

2018. gada 23. augustā ir noslēgts līgums par apakšstacijas pārbūves būvprojekta izstrādāšanu. 2019. gada 30. augustā ir noslēgts līgums par iekārtu montāžu un būvdarbu veikšanu. Galvenos būvdarbus pabeigt un iekārtas ieslēgt plānots 2020. gadā.

4.2.

PROJEKTI, KURU REALIZĀCIJU NEPIECIEŠAMS SĀKT TUVĀKO TRĪS GADU LAIKĀ

4.2.1.

BALTIJAS SINHRONIZĀCIJAS PROJEKTA 2. FĀZE

Baltijas sinhronizācijas projekta 2. fāze ir pirmās fāzes turpinājums, kuras ietvaros ir paredzēta papildu līdzstrāvas starpsavienojuma starp Poliju un Lietuvu (*Harmony link*) izbūve, ieskaitot nepieciešamo elektro-pārvaldes infrastruktūras pastiprināšanu Lietuvā un Polijā šā starpsavienojuma drošai darbībai, iekārtas uzstādīšana, kas paredzēta inerces apjoma atlikušās daļas nodrošināšanai, un frekvences regulēšanas infrastruktūras uzstādīšana. Baltijas sinhronizācijas projekts ir iekļauts ceturtajā kopējo interešu projektu sarakstā, un Baltijas sinhronizācijas projekta 2. fāze, līdzīgi kā 1. fāze, pretendē uz Eiropas līdzfinansējumu no infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzekļiem.

AS "Augstsprieguma tīkls" kā atbildīgā institūcija Latvijā par sistēmas drošumu un stabilitāti, šobrīd

īstenojot pasākumus, kas minēti sinhronizācijas 1. un 2. fāzē punktā 4.1.2.2., plāno attīstīt, iegādāties un uzstādīt mūsdienīgas un efektīvas iekārtas inerces nodrošināšanai (stacionārie sinhronie kompensatori – SK) un frekvences regulēšanai (enerģiju uzkrājošās baterijas – BESS), jo, pēc AST aplēsēm, šā pakalpojuma nodrošināšana ar šādu iekārtu ir daudz efektīvāka un lētāka, nekā iegādājoties pakalpojumu tirgū no esošajām elektrostacijām ar mazāk efektīvu iekārtu, kā arī pastāv risks, ka šāda veida pakalpojuma tirgū pēc 2025. gada var arī nebūt.

Sinhronizācijas projekta 2. fāzes ietvaros ir paredzēta arī starpvalstu komercuzskaišu sistēmas modernizācija, pretavārijas automātikas un SCADA dispečervadības sistēmas modernizācijas, frekven-

ces stabilitātes un kontroles sistēmas, kā arī citas IT infrastruktūras, kas paredzēta sinhronizācijas režīmam, uzstādīšana. 2019. gada 8. novembrī AST sadarbībā ar Lietuvas, Igaunijas un Polijas PSO iesniedza Baltijas un Polijas regulatīvām iestādēm ieguldījumu pieprasījumu sinhronizācijas 2. fāzes projektam ar nepieciešamajiem pielikumiem un priekšlikumu pārrobežu izmaksu sadalījumam kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvaldes sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 2. posms”. 2020. gada 24. aprīlī Baltijas valstu un Polijas PSO, kā arī 7. maijā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome nolēma, ka sinhronizācijas 2. posma projekta izmaksu pārrobežu sadalījums Igaunijā, Latvijā, Lietuvā un Polijā ir atbilstošs ieguldījumu apjomam katras valsts teritorijā. Sinhronizācijas 2. posma projekta izmaksas Latvijas teritorijā sedz AS “Augstsprieguma tīkls”, neparedzot projekta izmaksu Latvijas teritorijā attiecināšanu uz citām Baltijas valstīm un Poliju. Šis lēmums ir viens no soļiem, uz kuru balstoties AS “Augstsprieguma tīkls” sadarbībā ar Lietuvas, Igaunijas un Polijas PSO iesniedza Eiropas inovācijas un tīkla izpildaģentūrai

Eiropas līdzfinansējuma saņemšanai 75% apmērā no Eiropas savienības instrumenta līdzekļiem. AST izmaksas kopējā sinhronizācijas 2. fāzes projektā ir plānotas 99,5 miljonu EUR apmērā.

Eiropas Komisijā tiek izstrādāts speciālais regulējums (tīrā enerģētiskā pakete, angliki *Clean Energy Package* – CEP), kas tostarp paredz frekvences regulēšanas pakalpojumu iegādāties elektroenerģijas tirgū, ja netiek pieprasītas atkāpes vai konkrētas valsts regulējošā iestāde nav izlēmusi citādāk sistēmas īpatnību dēļ. Tā kā sinhronizāciju sākt ir paredzēts jau 2025. gadā un attiecībā uz Baltijas valstīm pastāv risks, ka 2025. gadā šāds pakalpojums tirgū dažos laika periodos var nebūt pieejams vai pieejams par neadekvāti lielu cenu konkurences neesamības dēļ, AST apsver iespēju šos pakalpojumus nodrošināt, iegādājoties un uzstādot iepriekšminēto mūsdienu efektīvo iekārtu – enerģiju uzkrājošās baterijas. Likumdošanas izmaiņu gadījumā nākotnē šis jautājums varētu tikt pārskatīts, kā arī Baltijas valstīs pēc Regulatoru prasības plāno veikt tirgus testu, lai izvērtētu frekvences nodrošināšanas iespējas Baltijas valstīs.

4.2.3.

330 kV ELEKTROPĀRVADES LĪNIJU ATJAUNOŠANA

Papildus iepriekš minētajiem projektiem attīstības plānā paredzēts iekļaut nepieciešamos atjaunošanas darbus 330 kV elektropārvades līnijās: LNr. 315 “Aizkraukle–Salaspils”, LNr. 312 “Aizkraukle–Krustpils”, LNr. 501 “TEC-2–TEC-1” un LNr. 322 “Viskaļi–Brocēni”.

4.3.

PĀRĒJIE 330/110 kV TĪKLA ATTĪSTĪBAS PROJEKTI 10 GADIEM

4.3.1.

330 kV ELEKTROPĀRVADES LĪNIJU ATJAUNOŠANA

Papildus iepriekš minētajiem projektiem attīstības plānā paredzēts iekļaut nepieciešamos atjaunošanas darbus 330 kV elektropārvades līnijās: LNr. 311 “Krustpils–Līksna”, LNr. 313 “Līksna–Daugavpils” u. c.

- Kopā 10 gados 330 kV elektropārvades līnijās plānots nomainīt **786 balstus** un 330 kV apakšstacijās veikt **5 autotransformatoru** nomaiņu.

4.3.2.

110 kV PĀRVADES TĪKLA UN TĀ OBJEKTU ATJAUNOŠANA

Lai būtiski nepaātrinātu pārvades tīkla novecošanās tendences, tādējādi nodrošinot pārvades sistēmas stabilu darbību, tai pieslēgto lietotāju nepārtrauktu elektroapgādi ar elektroenerģiju pieprasītajā apjomā, pārvades sistēmas operators paredz 110 kV apakšstaciju un sadales punktu, 110 kV elektropārvades līniju pārbūvi, kā arī 110 kV transformatoru nomaiņu un citus projektus, kas vērsti uz elektroenerģijas pārvades

sistēmas darbību uzturēšanu. Finanšu ieguldījumi tiek plānoti tā, lai ilgtermiņā pēc iespējas pārveides iekārtas strauji nenovecotu, tas ir, lai iekārtu skaits, kuras vecākas par kritisko vecumu, nepalielinātos.

Lai varētu izpildīt iepriekš minēto, elektroenerģijas pārveides sistēmas attīstības plānā paredzēts:

- pārbūvēt **32 sadalnes** (trīsdesmit divas 110 kV sadalnes);
- veikt **75 transformatoru** nomaiņu;
- veikt **2406 110 kV balstu** nomaiņu;
- veikt **216 km 110 kV vadu** nomaiņu.

Pirms gala lēmuma par ieguldījumiem infrastruktūras projektos pieņemšanas AS "Augstsprieguma tīkls" veiks attiecīgas darbības, lai pārliecinātos par projekta aktualitāti no infrastruktūras pasūtītāja puses ar mērķi nepieļaut tādas infrastruktūras izbūvi, kuras noslodze faktiski netiktu nodrošināta.

4.3.3.

AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS" ADMINISTRATĪVO ĒKU KOMPLEKSA UN RAŽOŠANAS BĀZES TERITORIJAS PĀRBŪVE DĀRZCIEMA IELĀ 86, RĪGĀ

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pārvades sistēmas attīstību, pārvades sistēmas 10 gadu attīstības plānā (turpmāk arī – Attīstības plāns) iekļauta AS "Augstsprieguma tīkls" administratīvo ēku kompleksa un ražošanas bāzes teritorijas pārbūve Dārzcīema ielā 86, Rīgā.

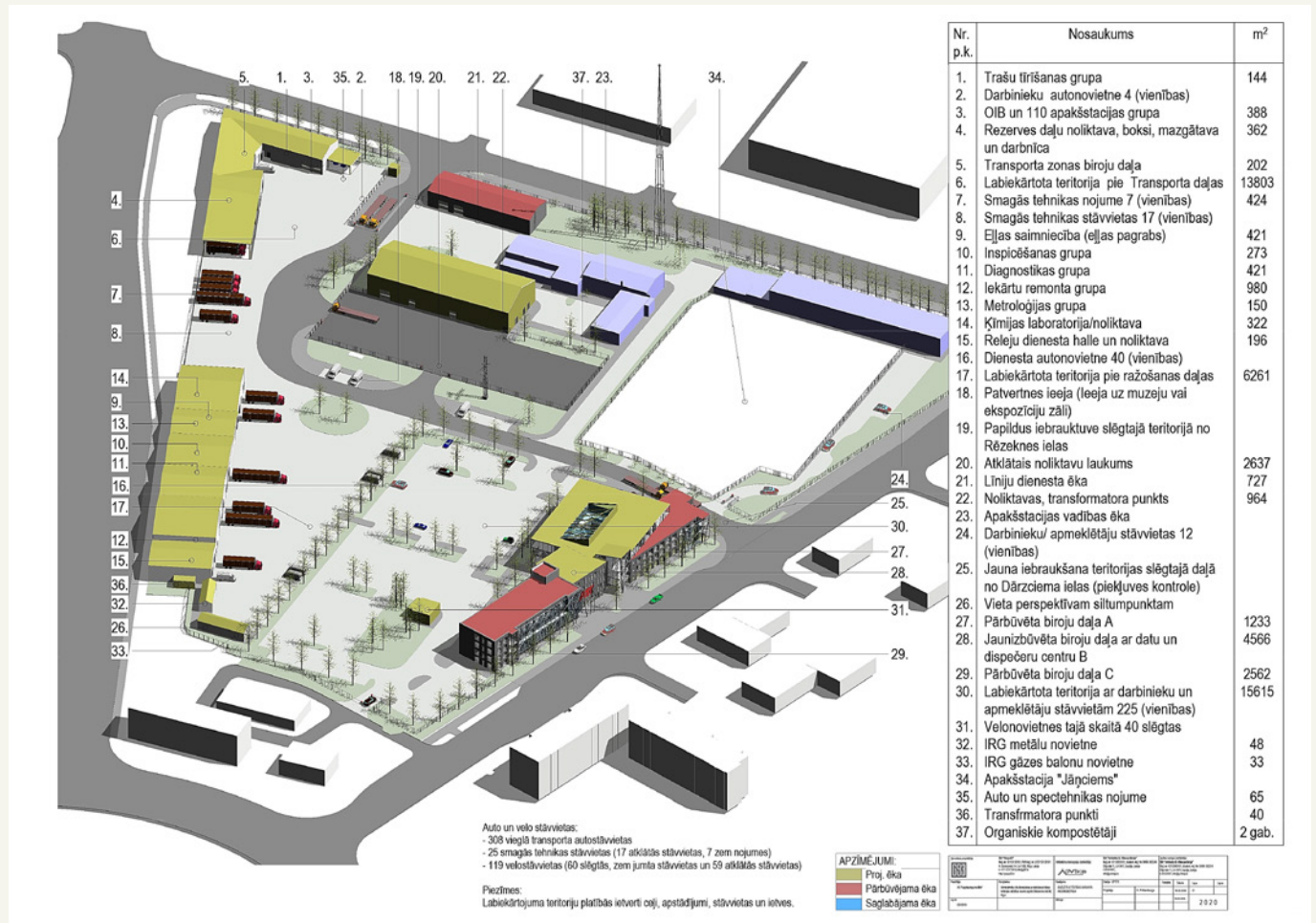
Vēsturiski AS "Augstsprieguma tīkls" kā savu galveno administratīvo centru un ražošanas bāzes teritoriju ir

attīstījis zemes gabalu, kas atrodas Dārzcīema ielā 86, Rīgā (turpmāk – Objekts).

Objektā esošā apbūve, tādā veidā kādā pastāv patlaban, ir izveidojusies līdz 20. gadsimta deviņdesmito gadu vidum, tas nozīmē, ka teritorijā dominē vēl padomju laikā celtas ēkas, kuru kalpošanas ilgums jau ir pārsniedzis 30–40 gadus. Kopsakarīgi ir jāatzīmē, ka Objektā esošās ēkas, galvenokārt administratīvās,

3. attēls

OBJEKTA TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA

kur sakoncentrēts lielākais darbinieku skaits, neatbilst mūsdienu energoefektivitātes un iekšējā apjoma organizācijas prasībām. Mazāk svarīgs, tomēr vērā ņemams apstāklis ir ēku fonda morāla novecošana, kas var ietekmēt arī uzņēmuma tēlu.

Ņemot vērā šīs problēmas, secināts, ka tās atrisināt, veicot tikai kosmētiskus uzlabojumus, nav iespējams, tas nozīmē, ka AS "Augstsprieguma tīkls" parādās nepieciešamība kapitāli pārbūvēt esošās vai pat būvēt jaunas ēkas, nodrošinot mūsdienu prasībām atbilstošu ēku fondu. Pastāv vajadzība veikt arī mazāk izmantojamo ēku demontāžu un veikt esošo telpu apjoma optimizāciju. Ievērojot AS "Augstsprieguma tīkls" vajadzības, svarīgi uzsvērt, ka kritiskās infrastruktūras daļa – dispečeru vadības centrs – šobrīd ir fiziski atdalīts no Objekta teritorijas un atrodas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, kas rada neērtības darba procesa organizācijā. Dispečeru vadības centra atrašanās ārpus AS "Augstsprieguma tīkls" piederošām telpām tostarp var radīt potenciālus ekspluatācijas riskus, piemēram, sarežģītību ierīkot jaunas darba vietas, veidot papildu telpas IT aprīkojuma uzstādīšanai vai veidot papildu sapulču un pārrunu telpas, jo jau patlaban esošo nomājamo telpu platība ir maksimāli noslogota. Dispečeru vadības centra atrašanās nomas telpās veido arī papildu izdevumus par šo telpu nomu un izmaksas, nodrošinot darbinieku papildu pārvietošanu. Ņemot vērā minēto, pastāv vajadzība pārvietot dispečeru vadības centru AS "Augstsprieguma tīkls" piederošā teritorijā, vienlaikus nodrošinot tam maksimāli efektīvas un mūsdienu prasībām atbilstošas telpas, kurām arī nākotnē būtu attīstības potenciāls.

Pamatojoties uz mērķi nodrošināt racionālu un pakāpenisku Objektā esošo ēku un teritorijas attīstību atbilstoši mūsdienīgām prasībām un AS "Augstsprieguma tīkls" vajadzībām, 2020. gadā tika izstrādāta Objekta attīstības ieceres izpēte.

Objekta attīstības ieceres izpētes rezultātā tika izstrādāta Objekta teritorijas attīstības koncepcija, kuras risinājumi paredz optimizēt esošo apbūvi un sasniegt maksimāli efektīvu Objekta teritorijas un ēku izmantošanu ar šādām priekšrocībām:

-
- funkcionāli nodalīta noliktavu, ražošanas un transporta zona no administratīvās/biroju zonas;
 - efektīva iekšpagalma izmantošana;
 - ērta smagās tehnikas manevrēšana;
 - papildu iebrauktuves izveide ērtai operatīvā un darbinieku transporta kustībai;
 - uzlabota ēku un inženierkomunikāciju energoefektivitāte, ugunsdrošība un atbilstība citām spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;
 - mūsdienīgi biroju un ražošanas telpu plānojumi;
 - vienots stāvlaukumu un teritorijas labiekārtojums un atbilstība augstākiem drošības standartiem (redzamība, attālumi līdz ēkām, piebraukšana utt.);
 - pārbūves veikšanas gaitā nav nepieciešamas nomas telpas;
 - telpas dispečeru un datu centram atrodas vienuviet;
 - izmaksas sadalījumā pa kārtām ilgākas un vienmērīgākas.
-

Projektu paredzēts realizēt divos posmos. Pirmajā posmā paredzēts veikt būvprojekta izstrādi laikposmā no 2020. gada beigām līdz 2022. gada vidum, otrajā posmā plānots veikt būvdarbus no 2023. gada sākuma līdz 2028. gada vidum. Būvdarbu veikšanu plānots nodrošināt pakāpeniski, sadalot būvdarbus četrās kārtās, tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu Objekta netraucētu funkcionalitāti visā pārbūves periodā.

PROJEKTA IEGUVUMI

Kopumā pārbūves rezultātā tiks nodrošināts efektīvs un loģisks teritorijas funkcionālais sadalījums, dispečeru vadības centrs un datu centrs tiks izvietots AST piederošās telpās, ar perimetrālas apbūves izvietojumu tiks iegūta lielāka lietderīga teritorijas platība Objekta iekšējā pagalmā, kā arī administratīvais korpuss tiks izbūvēts, maksimāli

saglabājot esošās ēkas. Atbilstoši attīstības ieceres izpētē iegūtajiem datiem paredzēts sasniegt augstu Objekta energoefektivitātes līmeni, kas ik gadu sniegs siltumenerģijas ietaupījumu 64 000 EUR apmērā un 20 gadu laikā ļaus ietaupīt līdz 1 280 000 EUR uz siltumenerģijas patēriņa rēķina. Objekta plānotā pārbūve ieliks pamatu turpmākai AS "Augstsprieguma tīkls" attīstībai, kur pārdomāta un efektīva teritorijas un ēku izmantošana balstīsies uz augstākiem mūsdienu infrastruktūras, energoefektivitātes un drošības standartiem.

FINANSĒJUMS

Projekta īstenošanai plānotie finanšu ieguldījumi ir 26 697 400 EUR (bez PVN). Projektu finansē kapitālsabiedrība, kura ir elektroenerģijas sistēmas īpašnieks.

4.4.

PROCESI, KURI IETEKMĒ VAI VAR IETEKMĒT ATTĪSTĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTO PROJEKTU REALIZĀCIJU

4.4.1.

PROJEKTS “RAIL BALTICA”

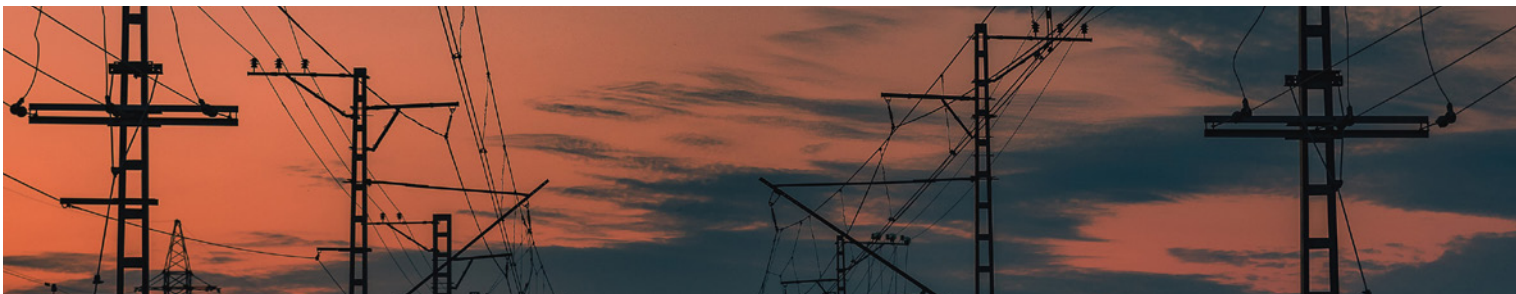
“Rail Baltica” ir dzelzeļa transporta projekts, kura mērķis ir integrēt Baltijas valstis Eiropas dzelzeļu tīklā, un tas aptver četras Eiropas Savienības valstis – Poliju, Lietuvu, Latviju un Igauniju, netieši – arī Somiju, pagarinot maršrutu ar savienojumu Tallina–Helsinki.

“Rail Baltica” projekts tiek īstenots nosacīti divos posmos. Latvijā līdz 2015. gadam VAS “Latvijas dzelzeļš” veic Baltijas dzelzeļa līnijas trasi skarošo platsliežu (1520 mm) līnijas sakārtošanu un pārbūvi, lai sākotnēji nodrošinātu pasažieru vilcienu kustību ar ātrumu līdz 120 km/h un kravu vilcienu kustību ar ātrumu līdz 80 km/h (pirmais posms: *Rail Baltica I*).

Projekta otrajā posmā (*Rail Baltica II*) paredzēta jaunas Eiropas standarta platuma (1435 mm) dzelzeļa līnijas izbūve Baltijas valstīs, lai ar ātru un videi draudzīgu dzelzeļa transporta satiksmi savienotu metropoles

Tallinu–Rīgu–Kauņu–Varšavu. 2016. gada maijā Vides pārraudzības valsts birojs sniedzis atzinumu par SIA *Estonian, Latvian & Lithuanian Environment* un pilnsabiedrības “RB Latvija” sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzeļa infrastruktūras līnijas “Rail Baltica” būvniecībai. Projektēšana paredzēta 2018./2019. gadā, būvniecība – no 2020. līdz 2030. gadam. Plānots izbūvēt vismaz četras vilces jaudas apakšstacijas Latvijas teritorijā.

Tā kā šā projekta un Igaunijas – Latvijas trešā starpsavienojuma projekta realizācija atsevišķos posmos tiek īstenota kopējā komunikāciju trasē un abu infrastruktūru īstenošanas grafiki ir atšķirīgi, tas ir ietekmējis projekta “Igaunijas – Latvijas trešais starpsavienojums” realizācijas grafiku.

4.4.3.

APAKŠSTACIJU AR VIENPUSĒJU ELEKTROAPGĀDI IESLĒGŠANA 110 kV TĪKLĀ PĒC LOKA SHĒMAS

Saskaņā ar elektroenerģijas pārvades sistēmas tehnisko politiku, būvējot jaunas vai pārbūvējot esošās apakšstacijas un sadales punktus, šo apakšstaciju un sadales punktu sadales ietaišu shēmas tiek izvēlētas saskaņā ar apstiprinātajām 330 kV un 110 kV sadales ietaišu tipveida shēmām. Tomēr jāņem vērā, ka elektroenerģijas pārvades sistēmā šobrīd ir astoņas 110 kV apakšstacijas, kuras 110 kV tīklam pieslēgtas ar vienu 110 kV līniju vai pieslēgtas kā nozarojums no 110 kV līnijas. Tāpat jāņem vērā, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” sistēmas operatoram ir pienākums elektroietaišu avārijas vai bojājuma gadījumā nodrošināt iespējami ātru (ne ilgāk kā 24 stundu laikā) bojājumu novēršanu, kas šāda veida apakšstacijās ne vienmēr var būt izpildāms. Līdz ar to AS “Augstsprieguma tīkls” Attīstības plāna sagatavošanas ietvaros pirms konkrētās vienpusēji tīklā ieslēgtās apakšstacijas iekļaušanas plānā izvērtē iespējamus risinājumus šādu apakšstaciju pieslēgšanai pēc loka shēmas. Jaunu 110 kV elektropārvades līniju būvniecība (vai nozarojumu likvidēšana), finansējumam saglabājoties esošajā apjomā, izmaksu ziņā var ietekmēt plānā paredzētos elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības tempus.

4.4.3.

EIROPAS SAVIENĪBAS LĪDZFINANSĒJUMS

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009, 3. panta 4. daļai, "īstenojot savas pilnvaras, Komisija nodrošina, ka Eiropas Savienības kopējo interešu projektu (KIP) sarakstu izveido ik pēc diviem gadiem". 2019. gada 31. oktobrī Eiropas Komisija ar deleģēto Regulu 2020/389 apstiprināja ceturto Eiropas kopējo interešu projektu sarakstu, kurā ir iekļauti 4 Latvijā realizējamie projekti. Visiem četriem projektiem – "Igaunijas – Latvijas trešais 330 kV starpsavienojums", "Iekšējā līnija starp Rīgas TEC-2 un Rīgas HES" un starpsavienojumi "Valmiera (LV)–Tartu (EE)" un "Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE)" – ir piešķirts Eiropas līdzfinansējums no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzekļiem.

4.4.4.

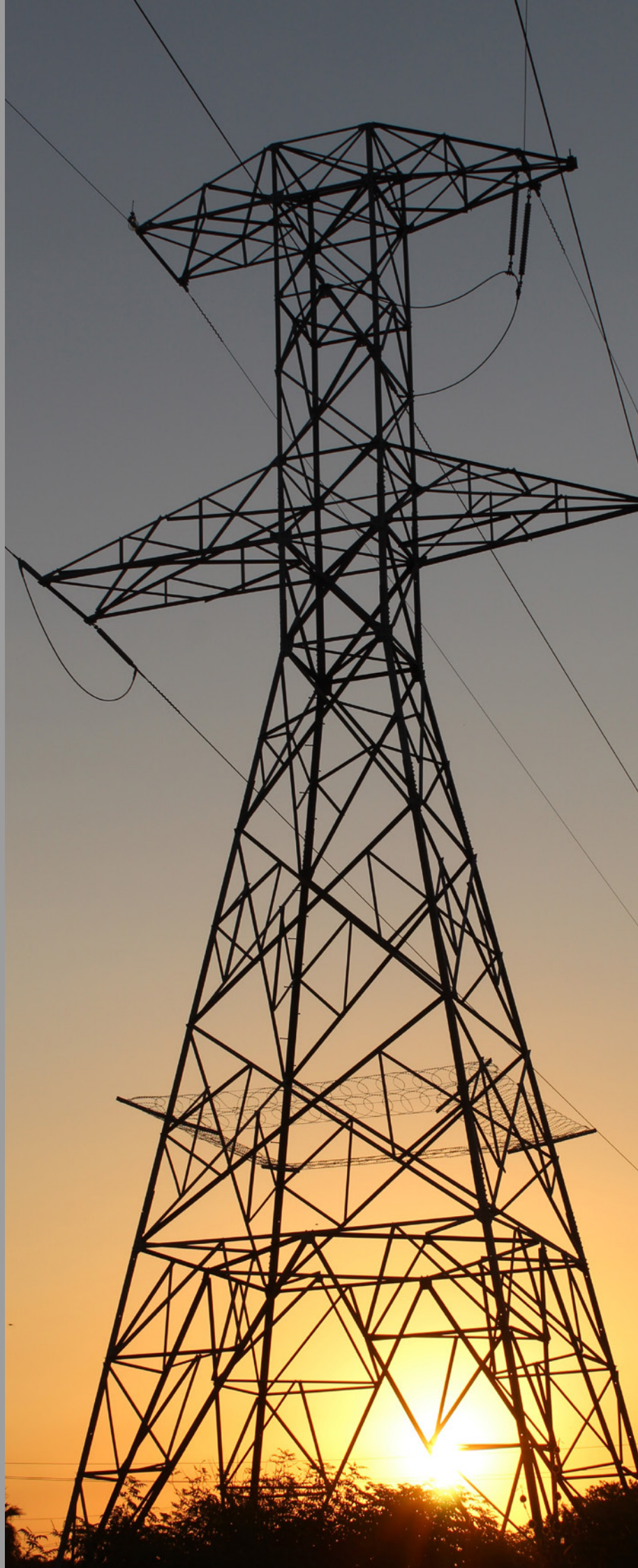
ĀRKĀRTĒJĀ SITUĀCIJA COVID-19 IZPLATĪBAS IEROBEŽOŠANAI

Saskaņā ar 2020. gada 12. marta Ministru kabineta rīkojumu Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija līdz 2020. gada 12. aprīlim. Saskaņā ar 2020. gada 7. aprīļa Ministru kabineta rīkojumu Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" ārkārtējā situācija tika pagarināta līdz 2020. gada 12. maijam un saskaņā ar 2020. gada 7. maija Ministru kabineta rīkojumu Nr. 254 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr. 103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"" – līdz 2020. gada 9. jūnijam.

Ņemot vērā iepriekš minēto un arī to, ka saslimšana ar Covid-19 ir sasniegusi pandēmijas apmērus visā pasaulē, Attīstības plāna projektu īstenošanu var ietekmēt Covid-19 radītās ārkārtējas situācijas sekas Latvijā un ārpus tās. Attīstības plāna projektu īstenošanā Latvijai ir svarīga sadarbība ar iekārtu piegādātājiem no daudzām pasaules valstīm. Robežu šķērsošana ārkārtējā situācijā ir ierobežota, un dažādās valstīs nosacījumi ir atšķirīgi. Pastāv risks, ka iekārtas no citām valstīm tiks piegādātas ar kavējumiem. Vairāki Latvijas darbuzņēmēji arī ir izteikuši bažas par projektu īstenošanu noteiktos termiņos ārkārtējās situācijas dēļ.

5.

IETEKME UZ PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMA TARIFU

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pārvades sistēmas attīstību, Attīstības plānā ietverti gan finanšu ieguldījumi esošās pārvades sistēmas atjaunošanā, gan finanšu ieguldījumi pārvades sistēmas attīstībā, un tiek izveidoti jauni pārvades sistēmas aktīvi.

Izvērtējot Attīstības plānā ietverto ieguldījumu ietekmi uz tarifu, secināms, ka ieguldījumi pārvades sistēmā, kas nepieciešami, lai apturētu pārvades tīkla novecošanās tendences, nodrošinot pārvades sistēmas stabilu darbību – 110 kV apakšstaciju un sadales punktu, 110 kV elektropārvades līniju atjaunošana, kā arī 110 kV transformatoru nomaiņa un citi projekti, kas vērsti uz pārvades sistēmas darbību uzturēšanu, tiek finansēti no pārvades sistēmas aktīvu nolietojuma un neatstāj ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem.

Ieguldījumi, kas plānoti atbilstoši Eiropas 10 gadu attīstības plānam, ir cieši saistīti ar Latvijas enerģētiskās drošības nostiprināšanu, integrējoties ES elektroenerģijas tirgū, un ir stratēģiski svarīgi ne tikai nacionāli, bet arī Baltijas jūras reģionā kopumā. Lai iespējami samazinātu šo projektu ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem, projektiem tiek piesaistīts Eiropas Savienības līdzfinansējums, kā arī uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi.

Attīstības plānā iekļautajiem uzsāktajiem Eiropas līdzfinansētiem projektiem Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir noteikusi maksimālo atļauto ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu.

AS “Augstsprieguma tīkls”, efektīvi un racionāli izmantojot pieejamos finanšu resursus un projektu finansējuma avotus, dara visu, lai šie projekti atstātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem.

AS “Augstsprieguma tīkls” pēc šo projektu realizācijas prognozē mazāku ietekmi uz pārvadītās vienības cenu, nekā to noteikusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

Salīdzinājums starp Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikto maksimāli iespējamo ietekmi uz pārvadītās vienības cenu un AS “Augstsprieguma tīkls” prognozēto attēlots 3. tabulā.

Pārējie plānā minētie projekti tiek finansēti no elektroenerģijas sistēmas īpašnieka pamatlīdzekļu nolietojuma maksas, un tie neietekmē pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu.

Aprēķins veikts saskaņā ar Attīstības plāna izstrādāšanas laikā spēkā esošo elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku un atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2019. gada 28. augusta lēmumam Nr. 141 “Par kapitāla atdeves likmi elektroenerģijas pārvades sistēmas un elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu projekta izstrādāšanai”. Ietekme uz tarifu novērtēta, neņemot vērā AS “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu pieaugumu ierobežojošos pasākumus.

Pārvadītās vienības (EUR/MWh) izmaiņas pret spēkā esošo tarifu

3. tabula

Nr.	Projekta nosaukums	SPRK noteiktais sliekšnis, %	AST prognozētais pēc projekta pabeigšanas, %
1.	Igaunijas – Latvijas trešais 330 kV starpsavienojums	3,0	0,3
Sinhronizācijas projekta 1. fāze			
2.	Valmiera (LV)–Tartu (EE) starpsavienojuma caurlaides spēju palielināšana	3,0	0,1
3.	Valmiera (LV)–Tsirgulina (EE) starpsavienojuma caurlaides spēju palielināšana	3,0	0,1
4.	Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana	3,0	0,5
Sinhronizācijas projekta 2. fāze			
5.	Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana	–	9,8

6.

PIELIKUMI

1. Pārvades sistēmas operatora 10 gadu plāna daļa finanšu ieguldījumi, kuri ietverti Kopienas 10 gadu plānā.
2. Pārvades sistēmas operatora 10 gadu plāna daļa finanšu ieguldījumi, kuri nav ietverti Kopienas 10 gadu plānā.
3. Finanšu ieguldījumi pārvades sistēmā.

Persona, kas tiesīgas pārstāvēt sistēmas operatoru:

Valdes loceklis
Arnis Staltmanis

K. Krustkalns
67728141

Pārvades sistēmas operatora plāna daļa, kuru ietver Kopienas plānā, 2021 līdz 2030 gadam (bez PVN)

Nr.p. k.	Projekts un tajā ietilpstošie objekti	Ieguvumi no projekta īstenošanas	Kopīgiem projektiem norāda projekta finansēšanā iesaistītās citas juridiskās personas un to procentuālo daļību finanšu ieguldījumā	Projekta objektu tehniskais raksturojums (apakšstaciju spriegumi, līniju garumi, norādot tehnoloģiju (maiņstrāvas, līdzstrāvas), u.c. nepieciešamie raksturojumi)	Ekspluatācijā nodošanas datums (pārbūvei)	Kopā finanšu ieguldījumi (milj. EUR)	Projekta kopējais īstenošanas laiks (no_ līdz_)	Finanšu ieguldījumu sadalījums katrā no nākamajiem 10 gadiem (milj.EUR)																			
								2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030										
1. LV-EE trešā starpsavienojuma izbūve																											
1.1	330kV gaisvadu elektropārvades līnijas izbūve				Jaunbūve																						
1.2	330kV apakšstacijas TEC-2 (Salaspils) paplašināšana	Pārvades tīkla caurlaides spēju palielināšana, Baltijas reģiona elektroapgādes drošuma palielināšana.	nav	Projekts paredz jaunas 330kV gaisvadu elektropārvades līnijas izbūvi 176km garumā (Latvijas teritorijā), kā arī apakšstacijas TEC-2 paplašināšanu (2 pievienojumi - viens līnijas pieslēgšanai un viens 330kV šunta reaktora pieslēgšanai). Projekta realizācijas rezultātā tiek palielināta šķērsriezuma Latvija-Igaunija maksimālā caurlaides spēja virzienā uz Igauniju par 500MW un virzienā uz Latviju par 600MW.	2008 (1997)	82.74	2013-2021	0.50																			
1.3	330kV apakšstacija Sindī (Kilingi -Nomme) Igaunija pārbūve				ELERING īpašums																						
1.4	Ietekmes uz vidi novērtēšana, meža zemju transformācija, kompensācijas zemju īpašniekiem				-																						
2. Sinhronizācijas projekta 1. fāze																											
2.1	Tartu(EE)-Valmiera(LV) 330kV starpsavienojuma caurlaides spējas palielināšana	Pārvades tīkla caurlaides spēju palielināšana, Baltijas reģiona elektroapgādes drošuma palielināšana.	nav	Projekts paredz aptuveni 48km esošas 330kV elektropārvades līnijas pārbūvi Baltijas koridora caurlaides spējas palielināšanas nodrošināšanai. Baltijas koridors ir projekts, kas palielina caurlaides spēju caur Baltijas valstīm par 600 MW.	1971	23.00	2020-2023	1.19	14.00	7.80																	
2.2	Tsīrgulīna(EE)-Valmiera(LV) 330kV starpsavienojums caurlaides spējas palielināšana	Pārvades tīkla caurlaides spēju palielināšana, Baltijas reģiona elektroapgādes drošuma palielināšana.	nav	Projekts paredz aptuveni 48km esošas 330kV elektropārvades līnijas pārbūvi Baltijas koridora caurlaides spējas palielināšanas nodrošināšanai. Baltijas koridors ir projekts, kas palielina caurlaides spēju caur Baltijas valstīm par 600 MW.	1960	22.00	2020-2024	0.09	1.10	6.80	14.00																
2.3	Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana	Pārvades tīkla stabilitāte un drošums sinhronā tīkla darbībā ar Kontinentālo Eiropu	nav	Projekts paredz frekvences un inerces uzturēšanai nepieciešamo iekārtu iegādi un uzstādīšanu, tai skaitā jaunu pieslēgumu izbūvi šo iekārtu pieslēgšanai.	2025	32.00	2021-2025	1.52	6.00	15.00	8.00	1.00															
3. Sinhronizācijas projekta 2. fāze																											
3.1.	Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana	Pārvades tīkla stabilitāte un drošums sinhronā tīkla darbībā ar Kontinentālo Eiropu	nav	Projekts paredz frekvences un inerces uzturēšanai nepieciešamo iekārtu iegādi un uzstādīšanu, tai skaitā jaunu pieslēgumu izbūvi šo iekārtu pieslēgšanai.	2025	99.50	2021-2025	3.00	9.50	26.20	41.20	19.60															
						176.50	Kopā	6.30	30.60	55.80	63.20	20.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00						

Piezīmes:

1. Starpsavienojumiem plānā norādīti projekta raksturojumi un finanšu ieguldījumi par attiecīgā projekta īstenošanu tikai Latvijas teritorijā.

Persona, kas tiesīga pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru:

Valdes loceklis Arnis Staltmanis _____

Pārvades sistēmas operatora plāna daļa, kura nav ietverta Kopienas plānā, no 2021 līdz 2030 gadam (bez PVN)

Nr.p.k.	Nosaukums	Kopā finanšu ieguldījumi (milj. EUR)	Finanšu ieguldījumu sadalījums katrā no nākamajiem 10 gadiem (milj.EUR)									
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Apakšstacijas	74.69	14.21	6.16	8.27	5.64	5.43	5.78	7.00	5.59	8.44	8.17
2	Autotransformatoru un transformatoru nomaiņas	37.16	2.87	6.21	3.50	3.59	3.14	3.72	2.32	4.31	2.58	4.93
3	Kabeļu līnijas	0.61	0.61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Gaivadu līnijas	80.05	4.40	7.76	6.86	7.06	8.16	8.35	9.03	9.54	9.34	9.55
5	Pārējie pasākumi	35.96	1.95	1.42	4.19	5.61	5.94	6.46	4.92	3.90	0.76	0.83
6	Kopā	228.48	24.04	21.55	22.82	21.90	22.67	24.30	23.27	23.33	21.11	23.48

Persona, kas tiesīga pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru:

Valdes loceklis Arnis Staltmanis _____

E. Lazda
67725370

Nr.p.k.	Projekts un tajā ietilpstšie objekti	Ieguvumi no projekta īstenošanas	Kopīgiem projektiem norāda projekta finansēšanā iesaistītās citas juridiskās personas un to procentuālo daļu finanšu ieguldījumā	Projekta objektu atrašanās vieta	Projekta objektu tehniskais raksturojums (apakststaciju sriegumi, līniju garumi, norādot tehnoloģiju (maiņstrāvas, līdzstrāvas), u.c. nepieciešamie raksturojumi)	Eksploatacijā nodotais datums (pārbūvē)	Finanšu ieguldījuma avots	Kopā finanšu ieguldījums (milj. EUR)	Projekta kopējais īstenošanas laiks (no_ līdz_)	Finanšu ieguldījumu sadalījums un darbu izpildes grafiks katrā no nākamajiem 10 gadiem (milj. EUR)												
										2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030			
129	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Rūjiena"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rūjiena	10MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1978.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.28	2029	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
130	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Barkava"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Barkava	10MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1978.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.28	2029	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
131	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Salamandra"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	25MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1979.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.52	2029	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
132	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Grīziņkalns"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	40MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1985.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.53	2029	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
133	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Ērgļi"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Ērgļi	10MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1978.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.28	2029	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
134	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Iļģuciems"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	40MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1976.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.60	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
135	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Daugavgrīva"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	10MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1985.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.35	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
136	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Smiltene"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Smiltene	16MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1980.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.56	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
137	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Ventpils"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Ventpils	25MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1980.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.52	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
138	110kV transformatora TNr.2 nomaļa apakstacija "Grīziņkalns"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	40MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1986.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.53	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
139	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Limbaži"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Limbaži	10MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1983.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.35	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
140	110kV transformatora TNr.1 nomaļa apakstacija "Traine"	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija, Rīga	25MVA transformatora nomaļa ar tādas pašas jaudas transformatoru	1980.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	0.52	2030	Projekta realizācijā izplūdamie darbi: Transformatora maiņa												
141	110kV elektropārvades kabelu līnijas Lnr.210 "Torņakalns - Centrālā" caurlaides spēju palielināšana	Rīgas pilsētas elektroapgādes drošuma palielināšana avārijū un remontu gadījumos	nav	Latvija, Rīga	Kabeļu līnijas Lnr.210 caurlaides spējas palielināšana līdz 1100 A.	1975.g.	Tīklu īpašnieka finansējums	2.66	2019-2021	2.87	4.21	3.50	2.09	3.14	2.22	2.32	2.31	2.58	3.43			
142	110kV apakstaciju daļējas pārbūves, kas saistītas ar vidēja srieguma sadales ietaišu pārbūvi	Pārvades sistēmas drošuma paaugstināšana	nav	Latvija	Transformatoru pievienojumu RAA ierīžu pārbūve, transformatoru kopu tiltu pārbūve, komercuzskaites pārbūve, dispečervadības sistēmu pārbūve u.tml.	-	Tīklu īpašnieka finansējums	3.27	2021-2030	0.61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00			
143	Lietotāja atļautās slodzes palielināšana	Lietotāja atļautās slodzes palielināšana	Proportionali atļautajai slodzei	Latvija	Apakstacijās uzstādīto transformatoru nomaļa un ar šādām darbībām saistītās pārbūves, apakstaciju pārbūve vai elektropārvades līniju caurlaides spējas palielināšana	-	Tīklu īpašnieka finansējums Pieslēguma maksa	0.00 0.00	2021-2030 2021-2030	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00			
144	330kV elektropārvades līniju pārbūve	Pārvades sistēmas darbības uzturēšana	nav	Latvija	Balstu, vadu, armatūras u.c. nomaļa, ekrāntroses nomaļa u.c.	-	Tīklu īpašnieka finansējums	36.16	2021-2030	2.58	3.96	1.61	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00			
145	110kV elektropārvades līniju pārbūve	Pārvades sistēmas darbības uzturēšana	nav	Latvija	Balstu, vadu, armatūras u.c. nomaļa, ekrāntroses nomaļa u.c.	-	Tīklu īpašnieka finansējums	43.90	2021-2030	1.82	3.81	5.25	3.06	4.16	4.35	5.03	5.53	5.33	5.55			
146	Ražošanas ēkas un būves	Pārvades sistēmas darbības uzturēšana	nav	Latvija	Ražošanas ēku un būvju jumta segumu atjaunošana, logu un durvju nomaļa, ēku siltināšana enerģoefektivitātes paaugstināšanai, apakstaciju žogu nomaļa.	-	Tīklu īpašnieka finansējums	29.79	2021-2030	1.18	0.72	3.57	4.90	5.40	5.90	4.40	3.30	0.22	0.22			
147	Elektroiekārtu nomaļa, atsevišķu iekārtu uzstādīšana apakstacijās	Pārvades sistēmas darbības uzturēšana	nav	Latvija	Nokalpojušo elektroiekārtu atjaunošanas remonts, nomaļa, apsardzes un ugunsizsardzības sistēmu modernizācija u.c.	-	Tīklu īpašnieka finansējums	2.91	2021-2030	0.53	0.28	0.28	0.34	0.26	0.28	0.24	0.18	0.24	0.28			
										Kopā 10 gadus poz. 1.-3.	176.50	Kopā poz. 1.-3.	6.30	30.60	55.80	63.20	20.60	0.00	0.00	0.00	0.00	
										Kopā 10 gadus poz. 4.-147. (bez PM)	228.48	Kopā poz. 4.-147. (bez PM)	24.04	21.55	22.82	21.90	22.67	24.30	23.27	23.33	21.11	23.48
										Pieslēguma maksa kopā 10 gadus	0.00	Pieslēguma maksa kopā poz.	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
										Pavisam kopā 10 gadus:	404.97	Pavisam kopā:	30.34	52.15	78.62	85.10	43.27	24.30	23.27	23.33	21.11	23.48

Piezīmes:
1. Pāna tek norādīti tikai tie pieslēguma maksas objekti (L., objekti, kuru ierīkošanu saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikumiem finansē pieslēguma pieprasītājs), par kuru ierīkošanu starp sistēmas operatoru un sistēmas lietotāju/ražotāju ir noslēgti pieslēguma līgumi. Kopējais izmaksas šo objektu izmaksas netiek atspoguļotas, izņemot gadījumus, kad projekta realizācija paredz arī sistēmas operatora ieguldījumus (L43. pozīcija).

Persona, kas tiesīgā pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru:

Valdes loceklis Arnis Staltmanis _____